

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 447/2024-45

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer, s.r.o., Dénešova 19, Košice, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 10To/29/2018 a jeho uznesení z 21. novembra 2018 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022 a jeho uznesení z 25. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10To/29/2018 a jeho uznesením z 21. novembra 2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022 a jeho uznesením z 25. mája 2023, ako aj porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) „postupom a rozhodnutiami“ najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022. Navrhuje napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania mu primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 10To/29/2018 z 21. novembra 2018 zamietol podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie

sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1T/42/2018-774 z 25. júna 2018, ktorým bol uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona a ktorým bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia.

3. Uznesením sp. zn. 1Tdo/26/2022 z 25. mája 2023 najvyšší súd dovolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za „*úplne arbitrárne, neprimerané, svojvoľné a nezákonné*“ porušujúce jeho práva na spravodlivý proces, súdnu ochranu, obhajobu, osobnú slobodu a na trestné stíhanie zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

5. Najvyšší súd sa dostatočne zrozumiteľným a zákonným spôsobom nevysporiadal s konkrétnymi a rozsiahlymi dovolacími námietkami a nedal relevantné odpovede na nastolené základné otázky. Jeho uznesenie podľa sťažovateľa nespĺňa zákonné požiadavky a atribúty na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

6. Sťažovateľ v podstatnom namieta:

- svojvoľné a arbitrárne skutkové a právne posúdenie veci odvolacím súdom,
- svojvoľné a arbitrárne právne posúdenie veci a nevysporiadanie sa s dovolacími dôvodmi najvyšším súdom,
- porušenie princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí,
- nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia,
- absolútne nevysporiadanie sa s argumentmi uplatnenými k porušeniu práva na obhajobu, najmä neexistenciou zákonného začatia trestného stíhania pre skutok, pre ktorý bol sťažovateľ právoplatne odsúdený, práva na spravodlivý proces, ako aj zásady kontradiktórnosti trestného konania, rovnosti strán a zbraní,
- právoplatné odsúdenie sťažovateľa v rozpore so zásadou *in dubio pro reo* pri nesprávnej právnej kvalifikácii skutku, na základe nezákonných dôkazov a arbitrárnym spôsobom, bez zachovania zásady totožnosti skutku.

7. V konkrétnostiach sťažovateľ poukázal na podľa jeho názoru neurčité, nepresné a nezákonné uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Stará Ľubovňa (ďalej len „vyšetrovateľ OR PZ“) o začatí trestného stíhania (tzv. vo veci) podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pod ČVS: ORP-37/VYS-SL-2017 z 22. februára 2017, ktoré, ako uvádza, bolo podkladom na vznesenie obvinenia inej osobe ako sťažovateľovi, ktorej bolo v spojení s takto začatým trestným stíhaním vznesené obvinenie 6. júla 2017. Vznesením obvinenia inému obvinenému sa vyčerpala obsah uznesenia o začatí trestného stíhania „*vo veci*“, keďže v ňom išlo o formuláciu jednotného čísla osoby mužského rodu (dosiaľ nestotožnený páchatel'), preto nemohlo byť zákonným

spôsobom označeným rozhodnutím súčasne začaté trestné stíhanie aj proti sťažovateľovi ako ďalšej osobe.

8. Za nezákonné sťažovateľ považuje aj uznesenie, ktorým mu (po odstúpení trestnej veci z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti) bolo vznesené obvinenie vyšetrovateľom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove 4. septembra 2017, pretože toto sa vzťahuje aj na trestnú činnosť spáchanú neskôr, najmä 3. septembra 2017, na ktorú sa skutkovo nevzťahovalo uznesenie o začatí trestného stíhania z 22. februára 2017. Jeho odsúdenie je tak založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, pretože všetky procesné úkony a dôkazy boli zabezpečené bez vydania zákonného uznesenia o začatí trestného stíhania pokrývajúceho protiprávnu činnosť sťažovateľa aj po 22. februári 2017. Orgány činné v trestnom konaní získali podľa sťažovateľa všetky podstatné informácie na podklade príkazu sudcu pre prípravné konanie z 2. marca 2017, ktorý ale bol mimo rámec zákonnosti začatého trestného stíhania.

9. V ďalšom sťažovateľ namieta, že minimálne od 2. marca 2017 bol orgánom činným v trestnom konaní dôkladne známy ako páchatel' (žiadali príkaz na jeho konkrétne telefónne číslo a osobu, a 3. septembra 2017 vedeli presne, koho a hlavne kde majú zadržať a proti komu majú konať), preto neskorým vznesením obvinenia 4. septembra 2017 mu upierali najmä právo na obhajobu, keďže dovtedy sa nemohol účinne brániť.

10. Okresnému súdu sťažovateľ vytýka, že nahrádzal činnosť prokurátora, ktorý na hlavnom pojednávaní nebol v zmysle svojich povinností aktívny, čím prvostupňový súd narušal kontradiktórnosť konania a zásadu rovnosti strán a zbraní (nenavrhoval dôkazy) a v konaní sa uplatnila vyšetrovacia zásada. Odvolací súd, ako aj dovolací súd však túto argumentáciu sťažovateľa odmietli.

11. Za nezákonné sťažovateľ považuje vysporiadanie sa okresného súdu s jeho návrhom na vykonanie listinného dôkazu prečítaním zápisnice o jeho zadržaní na hlavnom pojednávaní. Vykonanie tohto dôkazu malo prispieť k náležitému a zákonnému objasneniu veci, najmä v otázke neexistencie zákonného poučenia sťažovateľa v procesnom postavení zadržaného podozrivého o všetkých jeho právach, ako aj o manipulácii s dôkazmi. Zároveň sťažovateľ navrhuje vykonať dôkaz ústavným súdom tak, ako ho navrhoval na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí pred okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom, čo zostalo bez reflexie, hoci je zrejmé, že sťažovateľ nikdy ako zadržaný podozrivý zákonne poučený nebol. Pokiaľ na hlavnom pojednávaní 4. júna 2018 bola vykonaná ako listinný dôkaz zápisnica o zadržaní, tento dôkaz sťažovateľ považuje za úplne nezákonný a dokonca zmanipulovaný a pozmenený, pretože v spise sa k 17. januáru 2018 nenachádzali (v úradne overenom rovnopise) zákonné poučenia, ako boli citované a vykonané ako dôkaz z č. 1. 33 súdneho spisu. Navyše, na hlavnom pojednávaní sa vykonával dôkaz z fotokópie listiny, kde aj podpis na poučeniach je len „*ofotený*“.

12. V súvislosti so svojím zadržaním sťažovateľ namieta, že na taký postup nebol vopred daný súhlas prokurátora, pritom u neho v tom čase nešlo o osobu pristihnutú pri trestnom čine, osobu obvinenú alebo osobu prenasledovanú, či osobu ukrývajúcu sa vo vozidle alebo byte, či dome. To podľa jeho názoru vylučovalo vykonanie zadržania a následne aj osobnej prehliadky bez vopred zabezpečeného príkazu alebo súhlasu príslušného prokurátora okresnej prokuratúry, teda za podmienok a podľa § 85 ods. 1 a §102 ods. 4 Trestného poriadku.

13. Podstatným je podľa sťažovateľa fakt, že v čase zadržania nemal pri sebe omamné a psychotropné látky, ako orgány činné v trestnom konaní evidentne predpokladali, na ktorých dobrovoľné vydanie ho vyzývali. Osobnú prehliadku hodnotí rovnako ako nezákonnú.

14. Za svojvoľné, arbitrárne a v extrémnom rozpore so zisteným skutkovým stavom sťažovateľ považuje závery konajúcich súdov o dobrovoľnom vydaní veci 3. septembra 2017. Podľa jeho názoru pretrvali pochybnosti, kto vec (zatavenú injekčnú striekačku) dal do bytu, kto s ňou nezákonne manipuloval, ako aj prečo nebol celý úkon vydania veci kontinuálne zaznamenaný na zvukovo-obrazový záznam. Napadnuté uznesenie krajského súdu svojvoľne, bez dôkazu a v extrémnom rozpore so zisteným skutkovým stavom konštatuje, že sťažovateľ 3. septembra 2017 disponoval kľúčmi od bytu v obci Kolačkov č. 218. On ich však pri osobnej prehliadke nemal a tvrdenie svedka (po 9 mesiacoch), že ich mal mať niekde schované neobstojí. Sťažovateľ v označenom byte v tom čase nebýval, orgány činné v trestnom konaní doň vnikli bez súhlasu jeho vlastníka a nemohli tak uskutočniť úkon „vydania veci“, navyše bez toho, aby spísali zápisnicu o vstupe do obydlija. Zároveň vyšetrovateľ OR PZ neprocesnými postupmi porušujúcimi práva sťažovateľa nahrádzal inštitút domovej prehliadky (policajti vykonávali prehliadku bytu), čo krajský súd a najvyšší súd odmietli podľa sťažovateľa zákonne hodnotiť.

15. Sťažovateľ tiež namieta, že mal vydať vec dôležitú pre trestné konanie z cudzieho obydlija podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby bola čo i len vykonaná bezprostredná alebo predchádzajúca obhliadka miesta činu podľa § 154 Trestného poriadku.

16. Kritike sťažovateľ podrobil aj okresným súdom vykonanú úpravu skutkovej vety výrokovej časti rozsudku. Pre skutočnosť, že by sťažovateľ mal u seba prechovávať omamné a psychotropné látky pred tým, ako ich mal dať označenému svedkovi, chýba skutkové zistenie, preto totožnosť skutku nebola zachovaná. Dovolací súd uvedenú skutočnosť odmietol hodnotiť pri prieskume dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

17. Za nesprávny sťažovateľ považoval postup orgánov činných v trestnom konaní, keď vo vzťahu k osobe ním označeného svedka, ktorý mal vydať vec dôležitú pre trestné konanie, nepostupovali podľa ustanovení Trestného poriadku o zadržaní podozrivej osoby, ale podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“). Navyše, svedok nebol riadne poučený, že „nemusi sám seba obviňovať z priestupku či trestného činu“.

18. Sťažovateľ teda namieta, že v jeho trestnej veci bolo vyšetrovanie vykonané v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku a tým v rozpore s jeho právom na spravodlivý proces, obhajobu a osobnú slobodu. Na miestach činu nebola vykonaná ich obhliadka ani zákonná fotodokumentácia, obrazovo-zvukový záznam k zápisnici o vydaní veci je podľa sťažovateľa nezákonný a zmanipulovaný, zostrihaný a nekontinuálny. Výpovede svedkov sú iba ich tvrdením proti tvrdeniu sťažovateľa. Nedôveryhodná je aj dokumentácia vydania omamnej látky.

19. Podľa sťažovateľa ak všetky ostatné dôkazy vychádzajú z nezákonne zabezpečených a vykonaných prvotných dôkazov v nezákonnom trestnom stíhaní, sú potom nezákonné a v zmysle teórie plodov z otráveného stromu niet žiadnych zákonných dôkazov. Trvá na tom, že po vykonanom dokazovaní sú zásadné a pretrvávajúce pochybnosti o tom, že by sa skutku, tak ako je opísaný v obžalobe, dopustil. Všeobecné súde nemohli zákonne ustáliť skutkové závery a na ich podklade vyhlásiť a odôvodniť napadnuté rozhodnutia, ak po vykonanom dokazovaní pretrvávali

rozpory. Skutok, za ktorý bol obžalovaný a právoplatne odsúdený napadnutým uznesením krajského súdu, sa v posudzovanom prípade nepodarilo dostatočne preukázať a nie sú tu ani základné predpoklady na záver príslušného súdu o výroku o vine sťažovateľa za žalovaný skutok.

20. V prípade sťažovateľa tak podľa jeho názoru nebola konajúcimi všeobecnými súdmi dôsledne aplikovaná zásada *in dubio pro reo*.

21. Sťažovateľ tiež namieta, že postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní bolo porušené jeho právo zaručené mu v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to tým, že dovolacie konanie trvalo viac ako rok. Navyše, napadnuté dovolacie rozhodnutie mu bolo doručené až 16. júna 2023, pritom prijaté bolo 25. mája 2023. Preto je sťažovateľ toho názoru, že dovolacie konanie trvalo neprímerane dlho.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10To/29/2018 a jeho uznesením z 21. novembra 2018 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022 a jeho uznesením z 25. mája 2023, ako aj porušenie základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny „*postupom a rozhodnutiami*“ najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru:

23. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že ako súdny orgán ochrany ústavnosti nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov ani osobitnou prieskumnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov, a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

24. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže

domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

25. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 580/2013 III. ÚS 438/2017).

26. Do obsahu uvedených práv však nepatrí právo účastníka konania (strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

27. Ústavný súd sa v medziach svojich právomocí zaoberal dôvodmi rozhodnutia tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť ich obsahu s limitmi sťažovateľom namietaného porušenia práv označených v bode 1 tohto uznesenia, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutých uznesení odvolacieho súdu a dovolacieho súdu a súčasne ich ústavnú udržateľnosť.

28. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa uplatneným pred ústavným súdom je potrebné v prvom rade uviesť, že ide o argumentáciu ním uplatnenú už v samotnom trestnom konaní pred vo veci konajúcimi všeobecnými súdmi.

29. Z toho istého dôvodu, t. j. opakujúcej sa argumentácie, aj najvyšší súd k viacerým sťažovateľom v dovolaní uplatneným námietkam odkázal na odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktoré sa namietanými okolnosťami podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne zaoberali a zákonným spôsobom vyhodnotili. Formuláciu odôvodnenia rozhodnutia odkazom na predošlé rozhodnutia (ich odôvodnenia) vydané v tom istom trestnom konaní sťažovateľa ústavný súd považuje z hľadiska preskúmateľnosti rozhodnutia za prípustnú, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí je stranám konania známy ich oznámením (obdobne III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, I. ÚS 92/08, II. ÚS 131/08, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 314/08).

30. Prvou sťažovateľom uplatnenou námietkou týkajúcou sa neurčitosti, nepresnosti a nezákonnosti uznesenia vyšetrovateľa OR PZ o začatí trestného stíhania (tzv. vo veci) podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pod ČVS: ORP-37/VYS-SL-2017 z 22. februára 2017 sa zaoberal už okresný súd, ktorý konštatoval, že predmetné uznesenie (čo sa týka opisu skutku, času a miesta jeho spáchania a uvedenia, o aký trestný čin v danom skutku išlo) zahŕňalo v plnej miere obsah konania kladeného za vinu sťažovateľovi i samotnou podanou obžalobou. Podľa súdu prvého stupňa nebolo možné prijať záver o tom, že by opis konania sťažovateľa, ako bolo popísané v skutkovej vete podanej obžaloby, vybočoval z opisu skutku, ako bol uvedený v uznesení o začatí trestného

stíhania, pretože následne vydané uznesenie o vznesení obvinenia a potom i samotná obžaloba sú logicky pod vplyvom konkrétnych zistení z úkonov prípravného konania už podrobnejšie, čím však nie je daný nový či iný skutok. Okresný súd upresnil, že uznesenie o začatí trestného stíhania nie vždy môže (s ohľadom na v čase jeho vydania orgánom činným v trestnom konaní známe konkrétnosti konania, ktorým mal byť spáchaný trestný čin) obsahovať všetky podrobnosti stíhaného konania tak, aby už v takom rozhodnutí bol opis skutku po všetkých stránkach absolútne podrobný tak, ako sa postupne odrazí v uznesení o vznesení obvinenia či v obžalobe. Skutočnosť uvedená v uznesení o začatí trestného stíhania v znení: *„ktorú uschoval, prechovával a následne predával rôznym odberateľom ako drogu (pervitín) a to v mieste bydliska, ako aj na rôznych vopred dohodnutých miestach v okrese Stará Ľubovňa“* je podrobným uvedením konkrétneho konania v skutkovej vete podanej obžaloby, vychádzajúc z celého jej obsahu, už iba podrobne konkretizovaná.

31. Odôvodnenie zákonnosti uznesenia o začatí trestného stíhania súdom prvého stupňa v uvedenej podobe (t. j. že toto rozhodnutie nie vždy môže obsahovať všetky podrobnosti stíhaného konania), podľa ústavného súdu dáva zároveň jasnú odpoveď aj na sťažovateľom predstretú otázku „vyčerpania obsahu“ dotknutého uznesenia vznesením obvinenia inej osobe ako sťažovateľovi (vzhľadom na formuláciu jednotného čísla osoby mužského rodu – dosiaľ nestotožnený páchatel'). To, že uznesenie o začatí trestného stíhania gramaticky „pracovalo“ s jedným potenciálnym páchatel'om trestnej činnosti, nijako nebráni vzniesť obvinenie za daný skutok aj viacerým osobám, ak bolo v ďalšom priebehu trestného konania zistené, že sa tieto mohli stíhaného skutku dopustiť. Sťažovateľom uplatnený konštrukt ústavný súd hodnotí ako neakceptovateľný.

32. Vo vzťahu k namietanej nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľovi 4. septembra 2017 z dôvodu absencie tomu predchádzajúceho adekvátneho rozhodnutia o začatí trestného stíhania pre skutok, ktorý sa mal stať 3. septembra 2017, ústavný súd uvádza, že na túto námietku všeobecné súdy konajúce v danej trestnej veci skutočne nereagovali. Zo sťažovateľom predložených príloh však vyplýva, že túto konkrétnu výhradu uplatnil až v dovolacom konaní (t. j. nebolo legitímnym očakávanie, že sa touto otázkou budú prvostupňový súd a odvolací súd bližšie zaoberať) a pritom ju subsumoval pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Už samotná zákonná úprava v spojení so skutočnosťou neuplatnenia námietky najneskôr v dovolacom konaní signalizuje nemožnosť úspechu dovolania sťažovateľa v tejto časti.

33. Z rovnakého dôvodu sa ústavný súd nemohol vzhľadom na svoje postavenie v systéme súdnictva (bod 23 tohto uznesenia) predmetnou výčitkou zaoberať ani vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu, pretože jeho úlohou nie je preskúmať argumentáciu, ktorú mohol sťažovateľ predniesť v konaní pred všeobecným súdom. V zmysle ustálenej judikatúry totiž na posúdenie takýchto námietok nemá danú právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, III. ÚS 709/2014). Ak teda sťažovateľ pomenovanú konkrétnu námietku pred odvolacím súdom neuplatnil a neinicioval tak jej prieskum pred týmto všeobecným súdom, aby k nej tento zaujal svoje stanovisko a z hľadiska zákonnosti ju vyhodnotil, nemôže legitímne očakávať, že tak urobí ústavný súd ako súdny orgán ochrany ústavnosti (nie zákonnosti), ktorého kompetencia sa riadi zásadou subsidiarity.

34. Navyše, dotknutou témou sa ústavný súd už v minulosti zaoberal napr. v konaniach vedených pod sp. zn. II. ÚS 423/2020 a sp. zn. I. ÚS 474/2023, v ktorých svojimi rozhodnutiami aproboval závery zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 47/2019 z 23. septembra 2019 zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) pod č. 33/2019, následne interpretačne doplneného rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 5/2021 z 23. júna 2022 zverejneným v zbierke pod č. 63/2022 (pozri tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 8/2019 z 18. februára 2020, sp. zn. 2To/5/2020 z 11. januára 2022, sp. zn. 1 TdoV 1/2023 zo 17. apríla 2024 a pod. týkajúce sa identickej problematiky). Z nich vyplýva (uplatňujúc materiálny nie prílišne formálny prístup), že ak pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku nebolo pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, vydané procesne účinné uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku, neznamená to bez ďalšieho, že trestné stíhanie pre daný skutok nebolo vôbec začaté. V takejto procesnej situácii treba uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňa zákonné náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, považovať vzhľadom na § 206 ods. 2 Trestného poriadku aj za uznesenie o začatí trestného stíhania, a to i vtedy, ak v jeho výroku nie je § 199 Trestného poriadku formálne uvedený. Procesnú použiteľnosť zabezpečených dôkazov okrem dôkazov, ktoré bolo možné získať z dôkazných prostriedkov aj pred začatím trestného stíhania podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona (§ 119 ods. 3 Trestného poriadku), je nutné ale vždy posudzovať so zreteľom na to, že k začatiu trestného stíhania došlo až okamihom vydania uznesenia o vznesení obvinenia.

35. Uvedené opäť svedčí o neperspektíve zvrátiť výsledok trestného konania v prospech sťažovateľa v či už v odvolacom alebo dovolacom konaní uplatnením prezentovanej argumentácie.

36. Pre rozhodnutie ústavného súdu v danej veci bol podstatný aj fakt, že absencia vydania rozhodnutia (podľa § 199 Trestného poriadku) v rámci prebiehajúceho trestného konania sa nijako nedotkla procesných práv sťažovateľa. Prípadné vydanie rozhodnutia (podľa § 199 Trestného poriadku) v zmysle jeho námietok mu nemohlo priniesť oproti reálne vzniknutému procesnému stavu viac práv alebo iných benefitov, či prospechu. Obmedzenie plnohodnotného využívania svojich práv v tejto súvislosti sťažovateľ ani nenamietal.

37. Ústavný súd v žiadnom prípade nespochybňuje dôležitosť vydania adekvátneho rozhodnutia o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 až 4 Trestného poriadku ani nijako nezľahčuje váhu jeho účinkov (§ 199 ods. 5 Trestného poriadku), avšak v okolnostiach danej veci je potrebné uviesť, že úkony prípravného konania v štádiu pred vznesením obvinenia sťažovateľovi boli realizované v zmysle ustanovení Trestného poriadku na základe uznesenia o začatí trestného stíhania vydaného vyšetrovateľom OR PZ 22. februára 2017 a, navyše, následne išlo tiež o úkony, ktoré bolo možné vykonať aj pred začatím trestného stíhania (vo veci), preto ústavný súd nevidí dôvod spochybňovať ich zákonnosť (čo platí aj pre získanie dôkazov takýmto postupom). Podstatným a rozhodujúcim z hľadiska materiálneho uplatňovania a zachovania práv sťažovateľa korešpondujúcich s jeho základnými právami a slobodami zaručenými mu ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) v trestnom procese bolo vymedzenie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu v rozhodnutí o vznesení obvinenia, pretože až týmto rozhodnutím došlo k zmene postavenia sťažovateľa ako osoby, proti ktorej sa trestné konanie vedie. Uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľ ústavne relevantným spôsobom v podstate ani neatakoval.

38. Nebolo sporným, že sťažovateľ bol v rámci tohto trestného konania riadne oboznámený s tým, čo sa mu kládlo za vinu, a nič nenasvedčuje tomu, že by bol akýmkoľvek spôsobom zbavený možnosti brániť sa proti svojmu obvineniu. Práve táto okolnosť je z ústavnoprávneho hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa podstatnou a rozhodujúcou.

39. Ústavný súd vychádzajúc z materiálnej interpretácie právneho štátu, znova poukazuje na to, že medzi jeho prioritné úlohy nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 24/07, III. ÚS 217/09, III. ÚS 522/2011). Inými slovami, ústavný súd nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce ku určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV. ÚS 320/2011), resp. nevykazuje určitú intenzitu zásahu do základných práv a slobôd. Práve o taký prípad ide aj vo veci sťažovateľa.

40. Za týchto okolností nevznikla potreba zásahu ústavného súdu do napadnutých rozhodnutí krajského súdu ani najvyššieho súdu.

41. K tvrdeniu sťažovateľa, že neskorým vznesením obvinenia 4. septembra 2017 mu orgány činné v trestnom konaní upierali jeho práva, najmä právo na obhajobu, keďže dovtedy sa nemohol účinne brániť, ústavný súd uvádza, že v ústavnej sťažnosti absentuje dostatočne presvedčivá argumentácia, ktorá by skutkovo podporila tento názor. Okolnosť, že 2. marca 2017 bol okresným súdom vydaný príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky (na telefónne číslo a osobu sťažovateľa), nemožno považovať za dôkaz, že sťažovateľ bol orgánom činným v trestnom konaní, ako to sám uvádza, dôkladne známy ako páchatel'. Vydanie zmieneného príkazu nijako nesvedčí o tom, že by už 2. marca 2017 bol na podklade skutočností zistených po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchal práve on (podmienka upravená v § 206 ods. 1 Trestného poriadku). Nepreukazuje to ani tvrdenie, že orgány činné v trestnom konaní „3. septembra 2017 vedeli presne koho a hlavne kde majú zadržať a voči komu majú konať“.

42. Túto výčitku sťažovateľa teda nebolo možné vyhodnotiť ako opodstatnenú.

43. Vo vzťahu k ostatným jeho námietkam tak, ako ich uplatnil v konaní pred ústavným súdom, najvyšší súd zaujal svoje stanovisko s tým, že v nich naplnenie uplatnených dovolacích dôvodov nevzhliadol. Odôvodnenie svojich záverov podporil skutkovými zisteniami a ich právnym posúdením tak, ako boli uvedené v rozsudku prvostupňového súdu a unesení odvolacieho súdu, na ktoré ako na správne poukázal a odkázal.

44. Aj podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd a krajský súd dostatočne presvedčivo vysporiadali s prezentovanými námietkami sťažovateľa.

45. Podrobne uviedli dôvody, pre ktoré považovali zadržanie sťažovateľa 3. septembra 2017 za zákonné, pritom tieto vychádzali z nesporných a v rozhodnutiach všeobecných súdov riadne uvedených skutkových zistení (odovzdanie omamných látok iným osobám; absencia presných

informácií o pohybe a mieste výskytu sťažovateľa v rozhodnom momente; nemožnosť zabezpečenia súhlasu prokurátora vopred; potreba vykonania neodkladných a neopakovateľných úkonov a pod.).

46. Dostatočne sa vysporiadali aj s námietkou o nepoučení sťažovateľa o jeho právach po jeho zadržení (resp. o neumožnení mu zvoliť si obhajcu), ktorú považovali za vyvrátenú samotným správaním sťažovateľa pri vykonávaní následných vyšetrovacích úkonov, pri ktorých túto okolnosť nenamietal, a za neopodstatnenú ju považovali aj v konfrontácii s obsahom zápisníc o jeho zadržení, o vydaní veci a o jeho výsluchu ako podozrivého, ktoré takéto poučenie obsahovali a ktoré podpísal (v ostatne uvedenej zápisnici sa k poučeniu aj vyjadril). V tejto súvislosti sa odvolací súd zároveň vysporiadal (s. 10 rozhodnutia) aj s vytýkanou absenciou riadne sťažovateľom podpísaného poučenia v overenej kópii vyšetrovacieho spisu a odmietnutia vykonania dôkazu prvostupňovým súdom spočívajúcim v prečítaní dotknutej kópie spisu. Podľa názoru krajského súdu bolo zrozumiteľné a v logických súvislostiach vysvetlené, prečo považoval za dokázanú skutočnosť, že sťažovateľ bol po zadržení v procesnom postavení podozrivého o svojich právach vrátane práva na obhajobu riadne poučený. Dovolací súd k tomu poznamenal, že navrhovaný dôkaz (prečítaním kópie vyšetrovacieho spisu) súd prvého stupňa odmietol v súlade so zákonom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a s úvahami odvolacieho súdu sa stotožnil. Uzavrel však, že ak aj pochybnostiam o kompletnosti vyšetrovacieho spisu vydaného sťažovateľovi prišlo, stalo sa tak bez zásadného vplyvu na jeho trestnú vec.

47. Konajúce súdy sa venovali aj pochybnostiam sťažovateľa o zákonom vydaní veci (striekačky) a zaznamenaní tohto úkonu na obrazovo-zvukový záznam, z ktorého vyplývalo, že sťažovateľ po zákonom poučení aj o práve odmietnuť vydanie veci uviedol, že vec (pervitín) dobrovoľne vydá, a preto z tohto dôvodu umožní vstup do bytu. Nelogické tak bolo tvrdenie sťažovateľa, že pervitín mu bol podstrčený a k jeho vydaniu bol príslušníkmi polície donútený až následne v byte. Konkrétnymi okolnosťami odvolací súd odôvodnil aj zákonnosť vyhotoveného zvukovo-obrazového záznamu zo samotného priebehu vydania veci. Konajúce súdy sa zreteľne vysporiadali aj s tvrdením sťažovateľa, že v čase zadržania v byte nebyval, a preto ani nemohol do bytu vstúpiť a ani dať súhlas na vstup príslušníkom PZ. V tejto súvislosti poukázali na výpovede samotného sťažovateľa, v ktorých uvádzal dotknutú adresu aj ako adresu na doručovanie písomností a v žiadostiach o prepustenie z väzby túto uvádzal ako adresu, kde sa bude zdržiavať a zdržiaval sa aj predtým. Ako adresu na doručovanie písomností túto adresu uviedla aj družka sťažovateľa.

48. Poukazujúc na skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, odvolací súd považoval jednoznačne za preukázané, že sťažovateľ vydal vec dôležitú pre trestné konanie dobrovoľne a súčasne že ako osoba oprávnená užívať označený byt so svojím súhlasom umožnil príslušníkom PZ do bytu vstúpiť na účel zdokumentovania vydania veci.

49. Ústavný súd považuje za logické konštatovanie odvolacieho súdu, že ak sťažovateľ bol oprávneným užívateľom bytu a bol oprávnený doň vstúpiť a umožniť vstup aj iným osobám s jeho súhlasom, z tohto dôvodu nemohlo byť porušené jeho právo na obydlie tak, ako to namietal. Akceptovateľným je aj záver druhostupňového súdu, že pokiaľ sťažovateľ nespochybniteľne vopred súhlasil s vydaním veci nachádzajúcej sa v jeho obydli – nebol dôvod vykonať domovú prehliadku podľa § 101 Trestného poriadku či dôkaz v obydli podľa § 107 Trestného poriadku.

50. Takisto je ústavne udržateľné stanovisko krajského súdu k absencii vykonania obhliadky miesta činu podľa § 154 Trestného poriadku. Z dobrovoľného vydania veci sťažovateľom bol vyhotovený

obrazovo-zvukový záznam zachytávajúci, kto vec vydal (sťažovateľ) a z akého miesta, čo z reálneho hľadiska predstavovalo priamym pozorovaním objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie, ktorým bola zistená a následne aj zaistená stopa (dôkaz) dôležitá pre trestné konanie. Takým postupom bol podľa názoru krajského súdu reálne naplnený účel § 154 Trestného poriadku a nevyhotovenie samotnej zápisnice o obhliadke miesta vydania veci tak nebolo možné považovať v postupe vo veci konajúceho vyšetrovateľa OR PZ za pochybenie a ani za takú skutočnosť, ktorá by mohla spôsobiť, že je úkon dobrovoľného vydania veci procesné neúčinný.

51. Podrobne odvolací súd vyhodnotil a posúdil ako správny aj postup polície podľa ustanovení zákona o PZ, a nie podľa Trestného poriadku pri zaistení [REDAKOVANÉ], keď z poznatkov operatívno-pátracej činnosti polície vyplývalo iba to, že menovaný bol v kontakte so sťažovateľom a existovalo podozrenie, že mal mať pri sebe veci z trestnej činnosti páchanej sťažovateľom. Nemal však v dostatočnom časovom predstihu poznatky o páchaní trestnej činnosti touto osobou, preto pre zaistenie menovaného boli splnené podmienky v súlade so zákonom o PZ.

52. Tvrdenie sťažovateľa o nezákonnosti dôkazov, ktoré mali byť proti nemu použité (policajná akcia vykonaná na základe príkazu na postup podľa § 115 Trestného poriadku; vydanie striekačky v byte; postup pri vydávaní drogy [REDAKOVANÉ]), neakceptoval ani najvyšší súd práve s odkazom na úplné zistenia a ich správne hodnotenia súdmi nižších stupňov (podrobne sa im venovali na s. 5 až 12 rozsudku, resp. 7 až 13 uznesenia odvolacieho súdu), ktoré jasne a zrozumiteľne formulovali odpovede na všetky otázky, ktoré sťažovateľ uvádzal v podanom dovolaní.

53. Dovolací súd nezistil ani to, že by zo strany súdu prvého stupňa došlo k rozšíreniu skutku uvedeného vo výrokovej časti obžaloby a nemal pochybnosť o tom, že totožnosť žalovaného skutku ostala zachovaná (s. 6 rozsudku okresného súdu).

54. Napokon sa krajský súd a najvyšší súd zaoberali aj ďalšími námietkami sťažovateľa spočívajúcimi v tom, že súd mal prihliadať na skutočnosť, že u neho išlo zjavne o osobu závislú na užívaní psychotropných látok a že bol užívateľom maximálne 10 obvykle jednorazových dávok (uznesenie krajského súdu s. 13), ako aj v tom, že v prvostupňovom konaní malo dôjsť k porušeniu zásady kontradiktórnosti (nahrádzanie aktivity prokurátora súdom), rovnosti strán a zbrani (uznesenie krajského súdu s. 14 a uznesenie najvyššieho súdu s. 11), a napokon aj v tom, že nebola dodržaná zásada *in dubio pro reo* (s. 20 a 21 uznesenia najvyššieho súdu a zhrnutie na s. 13 uznesenia odvolacieho súdu), na ktoré oba súdy reagovali primerane spôsobom, akým boli tieto námietky uplatnené a argumentačne podporené samotným sťažovateľom.

55. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnení namietaných uznesení krajského súdu a najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že tak odvolací súd, ako aj dovolací súd ústavne akceptovateľným spôsobom reagovali na odvolacie a dovolacie námietky sťažovateľa a primeraným spôsobom zodpovedali všetky relevantné právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

56. V ústavnej sťažnosti uplatnená argumentácia sťažovateľa je zjavne len opakovaním jeho predchádzajúcej dovolacej (aj v časti odvolacej) argumentácie, v rámci ktorej polemizuje so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodneniach rozhodnutí prvostupňového a druhostupňového súdu, a je výlučne výrazom jeho odlišného skutkového a právneho hodnotenia

veci, aké zastávajú všeobecné sudy, do posúdenia ktorého však ústavný súd nie je ani oprávnený ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

57. Odvolacím a dovolacím súdom prijaté závery sú založené na racionálnej úvahe, logické bez vnútorných rozporov. Ústavný súd nezistil, že by najvyšší súd alebo krajský súd príslušný, na podstatu preskúmanej problematiky sa vzťahujúcu právnu úpravu interpretovali neadekvátnym spôsobom alebo ju následne v rozpore s tým aplikovali. Ich rozhodnutia je tak nutné považovať za výraz ich autonómneho rozhodovania o riadnom a mimoriadnom opravnom prostriedku, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

58. Napadnuté uznesenia najvyššieho súdu a krajského súdu je tak potrebné považovať za konformné so všetkými sťažovateľom označenými právami, ktorých vyslovenia porušenia sa domáhal.

59. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

60. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaného porušenia porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10To/29/2018 a jeho uznesením z 21. novembra 2018 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022 a jeho uznesením z 25. mája 2023 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tdo/26/2022:

61. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

62. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva

aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

63. Ústavný súd s ohľadom na podstatu a cieľ základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, zásadne poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

64. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 21. septembra 2023, teda v čase, keď stav právnej neistoty sťažovateľa už bol vzhľadom na rozhodnutie dovolacieho súdu o mimoriadnom opravnom prostriedku odstránený.

65. Ústavná sťažnosť je preto v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (ale aj prípadného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu ju bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

66. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. augusta 2024

Miloš Maďar
predseda senátu